

uppenbara företräde ur turkisk synpunkt; men här ligger också anledningen klar till det engelska motstånd, som nu uppenbarar sig — det är ju den konkurrerande linjen bredvid Suezkanalen och den andra hufvudvägen till Indien, som här inställer sig i modern skepnad (ofvan sid. 24 f.).

Det förvånar nu icke att se England från början hålla sitt kapital alldeles borta från företaget och motarbete den tullförhöjning hvarmed Turkiet afsåg att stödja detsamma. Då arbetet icke desto mindre kommer i gång — med 40 % tyskt, 30 % franskt och 30 % schweiziskt kapital, 11 tyskar jämte en österrikare, 8 fransmän, 4 turkar och 2 schweizare i direktionen — så förlägger England sitt motstånd till banans ändpunkt. Utan transoceanisk karaktär har den ju föga värde; den naturliga uthamnen är Kueit (Kadima) vid Persiska viken; alltså finna vi England från sekelskiftet i allt intimare förbindelser med den turkiska vasall som var sultan på platsen, ända tills det i maj 1913 ("Kueit-traktaten") lyckas, under Turkiets svaghets-tillstånd genom Balkankriget, afskudda detsamma från denna besittning, medan en arabisk schejk i Englands sold (I b n S a u d) tränger Turkiet ut från dess sista strandremsa vid Persiska viken.¹ Den tysk-turkiska

¹ Denna aktion från det inre Arabien började efter ett besök som Englands konsul i Kueit gjort därinne i april 1914, se MAX ROLOFF, Arabien und seine Bedeutung für die Erstarkung des Osmanenreiches, 1915, s. 11. Härom mera nedan på kap. om världskrigets etnopolitiska problem, s. 83 f.